

การศึกษการใช้โปรแกรมการให้ความรู้ทางสุขภาพจิตต่อการรับรู้ความสามารถในการดูแลเด็กของ
ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์

นายอภิชาติ วังตระกูล

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

122947060

A STUDY OF USING PSYCHOEDUCATION PROGRAM ON CAREGIVER'S CHILD CARE
SELF – EFFICACY IN AGGRESSIVE CHILDREN WITH MENTAL HEALTH PROBLEMS,
YUWAPRASARTWITHAYOPATHUM HOSPITAL.

Mr.Apichat Wangtrakul

An Independent Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

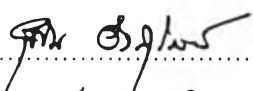
Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

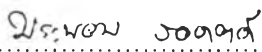
หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ การศึกษาการใช้โปรแกรมการให้ความรู้ทางสุขภาพจิตต่อการรับรู้
ความสามารถในการดูแลเด็กของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กที่มีพฤติกรรม
ก้าวร้าว โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์
โดย นายอภิชาติ วังตระกูล
สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์

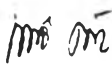
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร.ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....กรรมการ
(นางเพชรี คันธสายบัว)

อภิชาติ วังตระกูล : การศึกษาการใช้โปรแกรมการให้ความรู้ทางสุขภาพจิตต่อการรับรู้
 ความสามารถในการดูแลเด็กของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว
 โรงพยาบาลอุวประสาทไวทโยปถัมภ์ (A STUDY OF USING PSYCHOEDUCATION
 PROGRAM ON CAREGIVER'S CHILD CARE SELF – EFFICACY IN AGGRESSIVE
 CHILDREN WITH MENTAL HEALTH PROBLEMS,
 YUWAPRASARTWITHAYOPATHUM HOSPITAL.) อาจารย์ที่ปรึกษา: รศ. ดร.จินตนา
 ยูนิพันธุ์, 118 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถในการดูแลเด็กของ
 ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการให้ความรู้ทางสุขภาพจิต
 กลุ่มตัวอย่างคือผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวกลุ่มที่มารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอก ของ
 โรงพยาบาลอุวประสาทไวทโยปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็น ผู้ป่วย
 ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว อายุระหว่าง 6 – 9 ปี จำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ คู่มือการใช้โปรแกรมการให้ความรู้ทางสุขภาพจิต ตาม
 แนวคิดสุขภาพจิตศึกษาของ Anderson (1980) ที่มีรูปแบบการให้ความรู้ ร่วมกับแนวคิดทฤษฎีการ
 พัฒนากลุ่มของ Marram (1978) และแบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองตามแนวคิดทฤษฎี
 การรับรู้ความสามารถของตนเองของ Bandura (1977) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดย
 ผู้ทรงคุณวุฒิ และหาค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งสอง เท่ากับ .94 และ .89 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดย
 ใช้สถิติทดสอบที (paired t-test)

ผลการศึกษาที่สำคัญ มีดังนี้

การรับรู้ความสามารถในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวหลังจาก
 การใช้โปรแกรมการให้ความรู้ทางสุขภาพจิต เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
 ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4877827336: MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD: PSYCHOEDUCATION PROGRAM / CAREGIVER'S CHILD CARE SELF – EFFICACY / AGGRESSIVE CHILDREN WITH MENTAL HEALTH PROBLEM

APICHAT WANGTRAKUL: A STUDY OF USING PSYCHOEDUCATION PROGRAM ON CAREGIVER'S CHILD CARE SELF – EFFICACY IN AGGRESSIVE CHILDREN WITH MENTAL HEALTH PROBLEM, YUWAPRASARTWITHAYOPATHUM HOSPITAL. INDEPENDENT STUDY ADVISOR: ASSO PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph. D., 118 pp.

The purpose of the study was to compare child care self – efficacy of caregiver before and after using psychoeducation program. Subject of this study were twenty - one of caregivers of aggressive children with mental health problem at out-patients aged 6-9 years old of Yuwaprasartwaithayopathum hospital in Samutprakan province.

The instrument of the study were the manual of psychoeducation program developed by using the theory of Anderson (1980) and theory of group process of Marram (1978) and The child care self- efficacy of caregiver that developed by the theory of self - efficacy Bandura (1977). The reliability was tested by Cronbach Alpha of the scale was .94 and .89. Data analysis was done by using descriptive statistics and paired t-test.

The major finding was as follows :

The perceived child care self- efficacy of caregivers after received the psychoeducation program was significantly higher than before the program (P < 0.05).

Field of study : Mental Health and Psychiatric Nursing
Academic Year 2006

Student's signature.....
Advisor's signature.....

Apichat Wangtrakul
Jintana Yunibhand

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ภูมิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระผู้ซึ่งให้ความรู้ ชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษาเอาใจใส่ และให้กำลังใจตลอดจนความเมตตาตลอดมา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพนอม รอดคำดี ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระ และอาจารย์เพชร คันธสาขบัว กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขโครงการศึกษาอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณา ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาคั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลและบุคลากรหอผู้ป่วยใน ชั้น 5 ทุกท่านรวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกท่านซึ่งไม่ได้เอ่ยนาม ที่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลองจนสิ้นสุดกระบวนการ รวมทั้งเพื่อนๆ ที่ให้กำลังใจ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ศึกษาเป็นอย่างดีโดยเฉพาะ ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ศึกษาเสมอมาและขอขอบคุณ คุณนิมน เชื้อทอง ผู้ช่วยผู้ศึกษา

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อเอกสารในการดำเนินการศึกษา ขอขอบคุณ พี่ๆ น้องๆ เพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจผู้ศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้องทุกคนที่ได้ช่วยดูแล เป็นกำลังใจและสนับสนุนผู้ศึกษาในทุกๆ ด้าน ให้ความช่วยเหลือผู้ศึกษาตลอดจนบรรลุล่วงวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้คุณค่าและประโยชน์ที่มีในโครงการศึกษาอิสระ ผู้ศึกษาขอมอบแด่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กทุกท่าน ขอเป็นกำลังใจให้ และขอชื่นชมในสิ่งที่ดีที่ปฏิบัติทั้งในขณะนี้ และอนาคตข้างหน้า ขอให้มีความสุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจตลอดไป อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการศึกษา.....	6
ขอบเขตการศึกษา.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	52
วิธีการดำเนินการ.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
รายการอ้างอิง.....	85
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	98
ภาคผนวก ข เครื่องมือวิจัย.....	100
ภาคผนวก ค สถิติการวิจัย.....	111
ภาคผนวก ง ใบยินยอม.....	114
ประวัติผู้เขียน โครงการศึกษาอิสระ.....	118

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	คะแนนความรู้ในเรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ป่วยจิตเวชเด็ก หลังการใช้โปรแกรมการให้ความรู้ทางสุขภาพจิต.....	69
2	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเวชเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จำแนกตามเพศ.....	72
3	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็ก จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาประสบการณ์ในการดูแล และประวัติการถูกทำร้าย	74
4	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ดูแล หลังจากที่คุณดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กได้รับ โปรแกรมการให้ความรู้ทางสุขภาพจิต.....	76

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในตัวบุคคล เจื้อนใจเชิงพฤติกรรมและเจื้อนใจเชิงสภาพสิ่งแวดล้อม.....	22
2 แสดงความสัมพันธ์แบบมีเจื้อนใจและความแตกต่างระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น.....	24
3 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้น.....	25
4 แสดงรูปแบบการรับรู้ความสามารถของตนเองของ Bandura.....	29
5 แสดงที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนและแนวทางในการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง	31
6 กรอบแนวคิด โครงการศึกษาอิสระ.....	50